

Sygn. akt I.C 480/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Cezary Olszewski

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2021 roku w Suwałkach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa S. O. i E. O.

przeciwko Bankowi (...) S.A. w W.

o zapłatę

p o s t a n a w i a:

Udzielić zabezpieczenia roszczeń powodów w ten sposób, że:

- a) wstrzymać na czas niniejszego postępowania, obowiązek dokonywania przez powodów spłat rat kapitałowo-odsetkowych w wysokości i terminach spłat, określonych w umowie kredytu hipotecznego denominowanego nr. (...) zawartej w dniu 27 września 2005r. zmienionej Anekssem Nr.(...) w dniu 25.10.2007r z Bankiem (...) S.A. w W.
- b) nakazać pozwanemu na czas trwania niniejszego postępowania powstrzymanie się od składania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu hipotecznego denominowanego nr. (...) do dnia uprawomocnienia się wyroku

SSO Cezary Olszewski

Sygn. akt I.C 480/20

UZASADNIENIE

Powodowie E. O. i S. O. wnosząc o zasądzenie od pozwanego kwoty 87 043,44 zł i domagając się ustalenia nieważności umowy kredytu hipotecznego denominowanego nr. (...) wnieśli jednocześnie o udzielenie zabezpieczenia roszczeń poprzez zawieszenie obowiązku świadczenia spłaty rat kapitałowo odsetkowych kredytu do dnia uprawomocnienia się wyroku. Nadto wnosili o zakazanie pozwanemu na czas trwania postępowania składania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu hipotecznego nr. (...).

W uzasadnieniu wniosku o zabezpieczenie powodowie wskazali, że swoje roszczenia opierają na fakcie zawarcia umowy kredytu hipotecznego nr. nr. (...) i powołali się na szereg okoliczności wskazujących na nieuczciwą praktykę rynkową po stronie pozwanego. Ponosili, iż w stanie faktycznym sprawy przy uwzględnieniu żądania, a zatem uznania Umowy za nieważną, w uzasadnionym interesie Powodów nie jest dalsze spłacanie rat bowiem w przypadku uznania Kwestionowanych Klauzul za abuzywne, stronie powodowej grozi nieodwracalna szkoda, zwłaszcza w kontekście złej kondycji finansowej pozwanego negatywnie ocenianego przez agencje ratingowe zwłaszcza, że jego akcje tanieją. Faktem, który uzasadnia interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia roszczenia jest to, że Powodowie w dniu składania pozwu uіścili na rzecz Pozwanego więcej, niż od niego uzyskali, co stanowi podstawę roszczenia o zapłatę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 730 § 2 k.p.c. sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Zgodnie zaś z treścią art. 730¹ kpc udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. O istnieniu interesu prawnego stanowi art. 730¹ § 2 kpc. Najczęściej interes ten określa się jako obiektywną w świetle obowiązujących przepisów, czyli wywołaną rzeczywistą koniecznością ochrony określonej sfery prawnej, potrzebę uzyskania orzeczenia sądowego odpowiedniej treści. W związku z tym, że celem zabezpieczenia jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej podmiotom potrzebującym, interes prawny istnieje w przypadku, gdy zachodzi potrzeba zapewnienia uprawnionemu „należytej ochrony prawnej”, zanim uzyska on ochronę definitywną (ostateczną), czyli zanim zostanie osiągnięty cel postępowania w sprawie, w związku z którym następuje udzielenie zabezpieczenia. Z kolei „należyta ochrona prawna” polega na usunięciu naruszenia albo zagrożenia naruszenia praw uprawnionego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że powodowie uprawdopodobnili okoliczności faktyczne sprawy przytoczone w pozwie, a tym samym swoje roszczenia wobec pozwanego banku, zatem została spełniona pierwsza przesłanka, o której mowa w art. 730¹ § 1 k.p.c. Powodowie przedłożonymi do akt dokumentami poświadczającymi zawarcie umowy kredytu hipotecznego indeksowanego do CHF i warunki spłat jego rat uprawdopodobnili swoje roszczenie wobec pozwanego banku o zapłatę żądanej kwoty w przypadku stwierdzenia nieważności tej umowy. Stwierdzić bowiem należy, że w świetle pozwu, kwota kredytu podlegająca zwrotowi nie jest w umowie ściśle oznaczona, jak również nie są wskazane szczegółowe, obiektywne zasady jej określenia. A jeśli tak, to bankowi pozostawiono by w takim wypadku swobodne określenie kwoty podlegającej zwrotowi przez kredytobiorcę, ponieważ ani Umowa ani Regulamin nie precyzowałyby w dostateczny sposób, jak kredytujący bank wyznacza kursy walut w sporządzanej przez siebie Tabeli kursów, na podstawie której określone zostaje saldo kredytu i wysokość rat. Takie ukształtowanie stosunku zobowiązaniowego naruszałoby zaś jego istotę, gdyż wprowadzałoby do stosunku zobowiązaniowego element nadrzędności jednej ze stron i podporządkowania drugiej strony bez odwołania do jakichkolwiek obiektywnych kryteriów określających granice swobody jednej ze stron. Naruszenie zaś istoty stosunku zobowiązaniowego oznacza przekroczenie granic swobody umów określonych w art. 353¹ k.c. i prowadzi do nieważności czynności prawnej jako sprzecznej z ustawą (art. 58 k.c.). W świetle pozwu dotknięte nieważnością postanowienia dotyczą głównego świadczenia kredytobiorcy, tj. zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu i zapłaty odsetek, co należy do essentialia negotii umowy kredytu.

Niezależnie od powyższego, nawet jeśli by przyjąć, że klauzula umowna określająca wysokość kredytu, a wraz z nią cała Umowa kredytu, jest ważna, to, w świetle pozwu, zawarte w Umowie postanowienia określające sposoby wyliczenia kwoty kredytu i wysokości rat kredytu należałoby uznać za abuzywne, a tym samym nieskuteczne.

W związku z powyższym, roszczenie powodów należy uznać na obecnym etapie za uprawdopodobnione.

Jeśli chodzi o drugą przesłankę udzielenia zabezpieczenia roszczenia, tj. interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, w świetle art. 730¹ § 2 k.p.c. istnieje on, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. W doktrynie podkreśla się, że osiągnięcie celu postępowania w sprawie w rozumieniu art. 730¹ § 2 k.p.c. wiązać należy z rodzajem ochrony prawnej, której udzielenia żąda się w postępowaniu cywilnym. O istnieniu podstawy zabezpieczenia można mówić wtedy, gdy bez zabezpieczenia ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okaże się niepełna.

W ocenie Sądu powodowie posiadają interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia dochodzonego przez nich roszczenia. Zawarta pomiędzy stronami umowa kredytowa wygenerowała bowiem długoterminowy stosunek prawny, który nie został dotychczas wykonany w całości, aczkolwiek zdaniem powodów uznając abuzywność części zapisów wywiązali się oni z zawartej umowy. Ewentualne uwzględnienie roszczeń kredytobiorców o zapłatę (zwrot) należności spełnionych dotychczas na rzecz banku nie reguluje w sposób definitywny wzajemnych relacji stron. Stwierdzenie nieważności umowy przesądza nie tylko o możliwości domagania się zwrotu już spełnionych świadczeń. Rozstrzyga

również w sposób ostateczny o braku obowiązku spełniania na rzecz banku świadczeń w przyszłości, a więc o zezwoleniu na zaprzestanie spłaty kolejnych rat kredytu. Ustalające orzeczenie sądu znosi więc wątpliwości stron i zapobiega dalszemu sporowi o roszczenia banku wynikające z umowy. Podzielić należy pogląd wyrażony w podobnej sprawie przez Sąd Apelacyjny w Katowicach (wyrok z 8 marca 2018 r., sygn. I ACa 915/17), który stwierdzając ogólnie, iż „Rozstrzygając wątpliwości związane z pojęciem "interesu prawnego" wskazać należy, że obecnie jest ono pojmowane szeroko, tzn. nie tylko w sposób wynikający z treści określonych przepisów prawa przedmiotowego, lecz także w sposób uwzględniający ogólną sytuację prawną powoda. Uzależnienie powództwa o ustalenie od interesu prawnego należy zatem pojmować elastycznie, z uwzględnieniem celowościowej jego wykładni, konkretnych okoliczności danej sprawy oraz tego, czy w drodze innego powództwa strona może uzyskać pełną ochronę. Przyjmuje się powszechnie w orzecznictwie i doktrynie, że interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c., istnieje wówczas, gdy zachodzi niepewność stanu prawnego lub prawa, powodująca potrzebę ochrony prawnej. Niepewność ta musi mieć charakter obiektywny, tj. istnieć na podstawie rozumnej oceny sytuacji, w której powód występuje z tego rodzaju powództwem. Dlatego też nie można zakwestionować interesu prawnego w żądaniu ustalenia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma ono znaczenie zarówno dla obecnych, jak i przyszłych możliwych, ale obiektywnie prawdopodobnych stosunków prawnych i praw, czy sytuacji prawnej podmiotu występującego z żądaniem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 2006 r., II CK 395/05)”, wskazał następnie, że „Powodowie mają prawo do uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy umowa kredytu ich wiąże, jeśli tak, to w jakim zakresie i na jakich warunkach powinni ją wykonywać. Najlepszą drogą prawną uzyskania odpowiedzi na te pytania, rozwiania istniejących wątpliwości, jest powództwo o ustalenie. Gdyby przyjąć tok rozumowania pozwanego, oznaczałoby to, że powodowie powinni wstrzymać się ze spłatą rat kredytu, poczekać na wniesienia przez pozwanego przeciwko nim sprawy o zapłatę i w tamtym postępowaniu podnosić zarzut abuzowości postanowień umowy i jej nieważności. Inna ewentualna droga to pozwanie banku o zwrot dotychczas uregulowanych przez powodów rat kredytu. Tyle tylko, że w istocie w wypadku nieważności umowy to bank byłby wierzycielem powodów, gdyż zdołali zwrócić tylko część kapitału. Wskazane drogi prawne nie dają pełnej ochrony praw powodów w sposób prostszy i łatwiejszy. Natomiast sprawa o ustalenie daje powodom możliwość uzyskania pełnej ochrony w każdej ze sfer umowy, które obiektywnie budzą wątpliwości.”

Reasumując, w ocenie Sądu powodowie wykazali, że posiadają także interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia ich roszczeń. Z przytoczonych względów, na mocy wyżej powołanych przepisów, orzeczono jak w sentencji postanowienia.

SSO Cezary Olszewski

Z: odpis pełnomocnikom stron – bez pouczenia.

SSO Cezary Olszewski